

המרכז לצדק חברתי ודמוקרטיה ע"ש יעקב חזן במכון ון ליר בירושלים

ראשי פרקים לפרק: רגולציה וולונטרית בישראל

מוטי טליאס¹, ינואר 2014

א. רגולציה וולונטרית: רקע, מסגרת תיאורטית ומושגים

1. **רקע לצמיחתה של רגולציה וולונטרית:** גלובליזציה, צרכנות מוסרית ופוליטית
2. **יתרונות ומגבלות:** רגולציה גמישה, מותאמת, חוסכת, ניסיונית; בעיית אקאונטביליות, לגיטימציה, חשש מ-greenwash, אפקטיביות
3. **מסגרת תיאורטית:** תיאוריות תוצאה - אינטרס ציבורי ואינטרס פרטי/מועדון; תיאוריות תהליך – למידת מדיניות, קבוצות אינטרס
4. **מושגים והגדרות:** וולונטרי מול סמכותי; מגוון מודלים המשלבים את שלושת המגזרים עם בסיס משותף של הענות מרצון

ב. משטרי רגולציה וולונטריים בינ"ל ומקומיים

1. **משטרי רגולציה וולונטריים בינ"ל כחלק מכלי משילות חדשים:** לצד מסגרות ליישוב סכסוכים, שיתופי פעולה ורשתות להתמודדות עם מחלות או פשיעה
2. **דוגמאות לפעילות רגולציה וולונטרית בינ"ל:** Fair Trade, UN – Global Compact, Forest Stewardship Council, Global Reporting Initiative, ISO
3. **סיווג משטרי רגולציה וולונטריים בינ"ל:** תחום, יעד, שיטת אכיפה, גיאוגרפיה
4. **אתגרים למשטרים בינ"ל והתמודדות עימם:** תחרות ופגיעה באיכות, גיוס משתתפים והשגת ציות, רגולציה על המשטרים עצמם
5. **הייחוד של משטרים מקומיים ממשטרים בינלאומיים:** נוכחות ממשלה מקומית, היסטוריה רגולטורית, מערכת מוסדית, אתגרי תרבות ולגיטימציה

ג. רגולציה וולונטרית בישראל

1. **דגמים של משטרי רגולציה בסיווג ע"פ היזם:**
  - משטרים ביוזמה ממשלתית: נאמני ניקיון, דיווח נהיגה, רשות להגבלים עסקיים, רשות לני"ע, תקנים וולונטריים של מכון התקנים
  - משטרים ביוזמה פרטית: מעל"ה, מידות, אמוץ הציבור, מעגלי צדק, תג ירוק

¹ מוטי טליאס הוא תלמיד דוקטורט בבית הספר למדיניות ציבורית באוניברסיטה העברית וחוקר במרכז חזן במכון ון ליר במסגרת מחקר על רגולציה בישראל

- משטרים ביוזמה משולבת : תו נגישות, תו אחריות חברתית, בית בטוח
- 2. **סיווגים נוספים** : תחום, יעד, שיטת פעולה, אכיפה
- 3. **מאפיינים של משטרי הרגולציה הוולונטריים בישראל** : ותק, תחומים, מרכזיות ציבורית או פרטית, מידת שיתוף פעולה ציבורי-פרטי
- 4. **הסברים אפשריים למאפייני הרגולציה הוולונטרית בישראל** : אתגרים שלטוני, חולשות חברה אזרחית, חשדנות גבוהה כלפי מגזר פרטי ושלישי

ד. רגולציה וולונטרית בישראל ומדיניות ציבורית

1. **תמונת מצב נוכחית** : היעדר מדיניות ציבורית ביחס לפעילות ממשלתית ופרטית. שיח אפיזודי על חשיבות קידום ושת"פ עם רגולציה וולונטרית
2. **ניתוח המצב הקיים** : חוסר בהירות והכוונה, שדה פרוץ ליוזמות, בלבול ציבורי, תת ניצול של התחום מבחינת השוק הרגולטורי
3. **נסיבות מעודדות קביעת מדיניות** : התייחסות ועדות ציבוריות, מבקר המדינה, מחויבות נגזרת מהצטרפות ישראל ל-OECD ואימוץ ה-RIA
4. **המלצות לקידום מדיניות ציבורית** : קיום דיון ציבורי כתשתית לקביעת מדיניות : פנימה – האם לשלב ברגולציה ציבורית, באלו התניות, ותהליכי גיבוש מחייבים ; החוצה – האם לתמוך וכיצד, האם להתחשב ולשתף פעולה וכיצד